

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Студентки 2 курсу, 4 мз групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Михно

Аліни

Дмитрівни

_____

(підпис студента)

Науковий керівник
к.е.н.
доцент

Міняйло

Олександр

Іванович

_____

(підпис керівника)

Гарант освітньої програми д-р.
екон. наук,
доцент

Ладонько

Людмила

Степанівна

_____

(підпис гаранта)

Київ 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ.....	5
1.1 Сутність, роль та значення державної інформаційної політики.....	5
1.2. Становлення державної інформаційної політики в Україні.....	11
РОЗДІЛ 2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ.....	15
2.1 Нормативно-правова база державної інформаційної політики.....	15
2.2 Розвиток стратегічних комунікацій.....	20
2.3 Розвиток національного інформаційного простору.....	24
2.4 Вплив трансформації Міністерства інформаційної політики на реалізацію державної інформаційної політики.....	33
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ТА МЕТОДИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ.....	36
ВИСНОВКИ.....	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	46
ДОДАТКИ.....	54

ВСТУП

Актуальність теми. Глобальний розвиток інформаційної сфери, перехід світового та українського суспільства в інформаційне зумовило зростання ролі інформації та ІТ, відбувається інформатизація економіки та затвердження ринку інформаційних послуг як одного із найважливіших секторів економіки.

Враховуючи виклики, які виникають на етапі розбудови інформаційного суспільства, актуальною стає необхідність запровадження ефективної системи державного управління в сфері інформаційної політики, оскільки наразі державна інформаційна політика присутня у всіх сферах життєдіяльності суспільства та являється важливою складовою зовнішньої і внутрішньої політики країни.

На сучасному етапі інформаційна політика України створюється та розвивається в умовах гібридної війни, тому має специфічні виклики – забезпечення інформаційної безпеки держави, інформаційна реінтеграція тимчасово окупованих територій, створення ефективної системи комунікації з громадянами, що перебувають під впливом постійної дезінформації.

Для сучасної України виважена інформаційна політика є рушійною силою для розвитку суспільства, конструктивного діалогу між владою та державою та забезпечення національної розвитку.

Актуальність теми дослідження обумовлена необхідністю на сучасному етапі державотворення формування та ефективної реалізації державної інформаційної політики в умовах гібридної війни та тимчасової окупації територій, що має ключову роль для національної безпеки, суверенітету, розвитку інформаційного суспільства та побудові діалогу між суспільством і державою.

Метою роботи є розкриття теоретико-методичних основ та дослідження реалізації державної інформаційної політики в Україні, розробка напрямків та механізмів удосконалення державної інформаційної політики.

Досягнення зазначеної мети потребує вирішення наступних **завдань**:

- розкрити сутність категорії «державна інформаційна політика»;
- проаналізувати нормативно-правову базу державної інформаційної політики в Україні;

- визначити ефективність реалізації державної інформаційної політики в Україні;
- проаналізувати вплив трансформації Міністерства інформаційної політики на ефективність реалізації державної інформаційної політики в Україні;
- визначити напрямки і методи удосконалення державної інформаційної політики в Україні.

Об’єктом дослідження є державна інформаційна політика України.

Предметом дослідження є теоретико-методичні підходи щодо формування та реалізації державної інформаційної політики в Україні.

Методи дослідження. У ході роботи для вирішення поставлених завдань використовувались 0

Структура та обсяг роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (62 найменування), додатків. Основний зміст роботи викладено на 54 сторінках комп’ютерного тексту. Робота містить 5 рисунків, 2 таблиці, 1 додаток.

Результати дослідження опубліковано: Михно А. Державна інформаційна політика України / А. Михно // Публічне управління та адміністрування в умовах суспільних трансформацій: зб. наук. ст. студ. відп. ред. Н.Л. Новікова. – К.: Київ. нац. торг-екон. ун-т, 2020. – 251 с., С 152-158.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ.

1.1 Сутність, роль та значення державної інформаційної політики.

На думку вітчизняних науковців, створення та функціонування державної інформаційної політики здійснюється з метою якісного та ефективного використання інформаційних ресурсів та побудови інформаційного суспільства. Зокрема О. Соснін наголошує, що метою державної інформаційної політики являється побудова умов та механізмів для розвитку та використання інформаційних ресурсів для громадян, суспільства та держави [56], а І. Арістова вказує метою державної інформаційної політики забезпечення інформаційної безпеки та дотримання національних інтересів при інтеграції державного інформаційного простору у світовий, та, як наслідок, формування відкритого інформаційного суспільства [12, с. 24-30].

Необхідно розглянути визначення «державна інформаційна політика». Існують різноманітні підходи до розкриття даного поняття, розроблені вітчизняними вченими.

Науковці сфери інформаційного права визначають поняття «державна інформаційна політика» як комплексний підхід держави щодо одержання, використання, поширення та зберігання інформації [39], проте в такому тлумаченні поняття недостатньо приділено уваги аспекту інформаційної безпеки.

Г. Краснотуп розглядає державну інформаційну політику як комплекс правових та організаційних заходів, що спрямовані на вплив певний об'єкт управління (державний інтерес) для досягнення необхідного результату для суспільства [25].

Розширене трактування поняття державної інформаційної політики надає О. Дубас, акцентуючи увагу на необхідності, за допомогою інформаційної політики, забезпечувати взаєморозуміння та взаємодію влади та суспільства за допомогою таких комунікаційних інструментів як ЗМІ та громадські зв'язки, забезпечувати координацію висвітлення діяльності органів влади, захист свободи слова,

задоволення інформаційних потреб громадянина і суспільства [17, с. 100]. Завдяки такому підходу прослідковується всебічний трирівнева структура інформаційної політики – взаємодія держави, суспільства та особистості.

О. Юдін та В. Богуш розглядають інформаційну політику як механізм вирішення стратегічних і оперативних завдань соціально-економічного розвитку держави, забезпечення збереження і розвитку об'єктів національного інформаційного простору, які мають ключове значення для держави [62, 209], шляхом протекціонування національного виробництва інформаційного продукту та розвитку вітчизняної інформаційної інфраструктури.

О. Соснін прирівнює державну інформаційну політику з державною політикою інформатизації, яка вносить зміни у характер світового розвитку та рівень і якість життя суспільства, [56].

В. Карпенко зауважує на охопленні державною інформаційною політикою внутрішніх та зовнішніх аспектів функціонування держави. Внутрішня політика спрямована на задоволення інформаційних потреб суспільства всередині країни; зовнішня – зосереджена на створенні позитивного іміджу держави шляхом інформування про особливості країни в політичному, економічному, інвестиційному, культурному та інших аспектах [22, с. 147 - 148].

В. Негодченко, у визначенні «державної інформаційної безпеки», не лише акцентує на важливості забезпечення інформаційної безпеки держави, а й вказує інформаційну політику стратегією щодо забезпечення балансу інтересів громадян, суспільства та держави [28].

Якщо ж розглядати інформаційну політику держави з точки зору українського законодавства, то державна інформаційна політика виступає гарантом для суб'єктів інформаційних відносин – фізичних, юридичних осіб, об'єднань громадян та органів державної влади шляхом реалізації прав на пошук, отримання, використання та передачу інформації, які закріплено у Загальній декларації прав людини, Конституції України та Законі України «Про інформацію» [48].

Отже, державна інформаційна політика – це сукупність організаційно-правових заходів щодо забезпечення прав громадянам на отримання усестороннього доступу до інформації, забезпечення комунікації з суспільством та інформаційної безпеки держави.

На нашу думку, для найбільш точного надання визначення «державна інформаційна політика» необхідно розуміти багатогранність даного поняття, яке полягає у необхідності забезпечення виваженої роботи у таких напрямках:

- забезпечення державою реалізації права та надання усестороннього доступу до інформації,
- забезпечення національної безпеки у сфері інформаційних відносин,
- побудові багаторівневої комунікації із суспільством,
- розвиток та підтримка інформаційної інфраструктури,
- побудові позитивного іміджу держави на міжнародній арені.

Вітчизняний науковець Ю. Іванченко, окрім вищеназваних, пропонує виокремити наступні напрямки державної інформаційної політики:

- сприяння зберіганню та оновленню національних інформаційних ресурсів;
- створення загальної системи охорони інформації;
- сприяння співробітництву в галузі інформації на міжнародному рівні;
- сприяння задоволенню інформаційних потреб закордонних українців [19].

В. І. Пожуєв [38], Ю. В. Нестеряк [29] та М. Мельник [26] пропонують такі напрямки державної інформаційної політики:

- розвиток законодавства у сфері інформатизації та захисту інформації;
- забезпечення умов для розвитку і захисту всіх форм власності на інформаційні ресурси
- сприяння формуванню ринку інформаційних ресурсів та послуг;
- забезпечення громадян, об'єднань, органів місцевого самоврядування та державних установ інформацією на державних інформаційних ресурсах;

- забезпечення роботи розгалуженої мережі центральних і регіональних інформаційних мереж, забезпечення їх взаємодії в єдиному інформаційному просторі держави;
- формування і здійснення єдиної науково-технічної промислової політики у сфері інформатизації з урахуванням сучасного світового рівня розвитку інформаційних технологій та ін.

Державна інформаційна політика здійснюється з метою реалізації функцій забезпечення та розвитку інформаційних відносин.

В. Негодченко зазначає такі функції державної інформаційної політики:

- розробка та затвердження законодавства щодо забезпечення роботи системи управління національними інформаційними ресурсами;
- визначення повноважень органів влади на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях щодо користування державними інформаційними ресурсами;
- створення та забезпечення дотримання державними органами усіх рівнів та державних підприємств єдиних засад формування інформаційних ресурсів за результатами їхньої діяльності з метою надання інформації громадянам та організаціям (за виключенням інформацію, що становить державну таємницю або має статус інформації з обмеженим доступом);
- забезпечення функціонування механізмів розповсюдження інформаційних ресурсів в державі;
- забезпечення ефективного використання інформаційних ресурсів для діяльності державних органів, органів регіонального і місцевого самоврядування та державних підприємств, установ і організацій;
- вдосконалення державної політики інформатизації з метою забезпечення створення та застосування інформаційних технологій для покращення доступу громадян до світових інформаційних систем
- забезпечення захисту інформаційних ресурсів;

- захист учасників державного інформаційного простору від неправдивої інформації;
- забезпечення міжнародного співробітництва у сфері використанні інформаційних ресурсів;
- контроль за дотриманням законодавства, що регулює використання інформаційних ресурсів;
- формування та імплементація державної політики щодо підтримання державної системи управління національними інформаційними ресурсами.[28]

Також важливо зазначити принципи, за яким функціонує державна інформаційна політика. М.Л. Пахнін [34, с. 1-9] у своїх дослідженнях визначає такі принципи:

- пріоритетність права – правове регулювання являється пріоритетною формою вирішення проблем у інформаційній сфері.
- відкритість – інформаційна політика має бути відкритою до суспільно го обговорення повинні відкрито обговорюватися суспільством;
- рівність інтересів – врахування інтересів усіх учасників інформаційни х відносин не залежно від їх статусу.;
- патріотизм – пріоритет забезпечення національних інтересів системніс ть – при врегулюванні питань у інформаційному просторі необхідно враховувати наслідки зміни не лише для одного із об'єктів, а й для усіх об'єктів інформаційни х відносин, що задіяні у врегулюванні питання.
- пріоритетність вітчизняного виробника – надання пріоритету конкуре нтному вітчизняному виробнику за інших рівних умов;

Важливу роль у дотриманні національних інтересів у сфері інформаційної політики відіграють органи державної влади, які здійснюють управління інформаційними ресурсами.

При розгляді системи державного управління інформаційними ресурсами, її, на думку науковців А. Чічановського та О. Старіша, можна класифікувати як три етапи [20, с. 335-338]:

1. Стратегічний — етап прийняття рішень політичного характеру, нормативно-правового забезпечення політики держави. На цьому етапі відбувається прийняття рішень Президентом України, Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України. На стратегічному етапі державної інформаційної політики:

— визначаються державні інтереси в інформаційній сфері, формуються правові основи створення і розвитку системи національних інформаційних ресурсів та управління нею;

— відбувається стратегічне прогнозування розвитку національного інформаційного простору та затвердження рішень політичного характеру відносно покращення управління системою державної інформаційної політики.

2. Тактичний — етап забезпечення центральними органами виконавчої влади виконання нормативно-правових актів в організаційному аспекті, координація та перевірка формування, поширення та захисту інформаційних ресурсів відповідно до рішень, прийнятих на стратегічному рівні.

3. Виконавчий — етап забезпечення виконання нормативно-правових актів, територіальна та відомча інспекція за визначеним порядком формування та використання державних інформаційних ресурсів.

1.2. Становлення державної інформаційної політики в Україні.

На сучасному етапі українського державотворення забезпечується безперешкодний доступ до інформації, а частка створення інформаційних продуктів внаслідок інтелектуальної праці громадян постійно збільшується.

В питанні розвитку інформаційного простору України важливу роль відіграє діяльність держави через визначення пріоритетів розвитку та створення законодавчої бази в області інформаційної політики, розвитку галузей інформаційної індустрії та інтеграції громадян у нові технологічні реалії інформаційного суспільства.

З початку утворення незалежної України та до сьогодні відбувалося формування державної політики у сфері інформації, яке можна розділити на чотири періоди (табл. 1.1):

Табл. 1.1

Періоди та пріоритети формування державної інформаційної політики [5]

Період	Пріоритети державної інформаційної політики
1991 – 1995	створення базису інформаційного законодавства, утвердження напрямів державної інформаційної політики, її завдань та принципів
1996 – 2004	внесення у Конституцію України норм щодо державної інформаційної політики, уніфікація нормативно-правової бази та інформаційних відносин;
2005 – 2013	лібералізація інформаційних відносин, розвиток інформування про політичну діяльність у ЗМІ;
з 2014	модернізація інформаційної сфери для наближення до європейських стандартів, в тому числі шляхом гармонізації інформаційного законодавства та перегляду важливості інформаційної сфери із в ключі національної безпеки через російську військову агресію на території України.

У 2014 році в Україні розпочався новий період історії, пов'язаний з протистоянням збройній агресії Російської Федерації, наслідком якої є тимчасова окупація АР Крим та частини Донецької та Луганської областей.

Інформаційна війна, яка стала елементом гібридної війни РФ проти України, зумовила необхідність активного формування державної інформаційної політики, яка буде дієвим інструментом протистояння інформаційній агресії проти України та акцентуватиме увагу на вирішенні нагальних завдань, які виникли через збройну агресію РФ:

1. Забезпечення інформаційної безпеки України.
2. Подолання негативного інформаційного впливу країни-агресора на громадян України на окупованих та анексованих територіях шляхом забезпечення таких громадян достовірною інформацією.
3. Боротьба з антиукраїнською пропагандою, поширенням неправдивої інформації у світовому та підконтрольному Україні інформаційному просторі.

Для забезпечення оперативного управління інформаційними потоками в умовах бойових дій наприкінці червня 2014 року було сформоване управління інформаційної безпеки Нацгвардії [14].

Наступним кроком для захисту та розвитку українського інформаційного простору стало затвердження у липні 2014 року Стратегії розвитку інформаційного простору України до 2020 року [51], одним із ключових завдань якої є забезпечення захисту інформаційного простору України та відбиття інформаційних атак з боку Російської Федерації.

Варто зазначити, що у 2013 році КМУ уже була затверджена «Стратегія розвитку інформаційного суспільства України» [21] з періодом реалізації до 2020 року, яка є дещо подібною до «Стратегії розвитку інформаційного простору України», проте оскільки «Стратегія розвитку інформаційного суспільства України» розроблялась до початку збройної агресії зі сторони Російської Федерації, вона зосереджена на розвитку інформаційного суспільства, в ній ґрунтовно не розглянуто питання інформаційної безпеки держави, яка розглядається лише з точки зору захисту інформаційно-телекомунікаційних систем.

Метою ж «Стратегії розвитку інформаційного суспільства України» є створення засад для формування сучасної моделі державної інформаційної політики, забезпечення розвитку та захисту національного інформаційного простору.

Реалізація Стратегії передбачала 2 етапи:

1. 2014-2016 роки - передбачалось приведення у відповідність до сучасних вимог законодавства про інформацію (зокрема розробити та затвердити Інформаційний кодекс України), адаптація інформаційного законодавства до стандартів ЄС; початок роботи щодо забезпечення інформаційної безпеки шляхом унеможливлення ведення інформаційних кампаній проти цілісності українського суспільства та української державності, модернізація інформаційної інфраструктури.

2. 2017-2020 роки – передбачалось запровадження оновленого законодавства в інформаційній сфері, посилення інформаційного суверенітету держави; інтеграція України до світового інформаційного простору; залучення потенціалу українських ЗМІ для формування позитивного міжнародного іміджу України; боротьба із цифровою нерівністю за територіальним та соціальним принципом.

Для формування та реалізації засад інформаційної державної політики, яка дозволить утвердити інформаційний суверенітет України, формування та забезпечення стратегічних комунікацій в органах державної влади та формування стратегії реінтеграції тимчасово окупованих територій у 2014 було створено Міністерство інформаційної політики (далі – МІП). На момент утворення Міністерство складалось із трьох основних департаментів: стратегії інформаційної політики і безпеки, інформаційних загроз та комунікації між міністерствами.

На МІП було покладено виконання таких завдань:

- моніторинг ЗМІ та українського сегменту мережі Інтернет для пошуку інформації, яка заборонена до розповсюдження в Україні;
- моніторинг загроз національній безпеці та інтересам України в сфері інформаційних відносин;

- створення та контроль за реалізацією першочергових завдань державної політики в сфері інформаційних відносин;
- забезпечення інформаційного суверенітету України;
- консультація та координація роботи органів державної влади у сфері суспільних комунікацій;
- сприяння незалежності ЗМІ, захист прав журналістів;
- кризові комунікації;
- розробка стратегічного нарративу та його імплементація;
- організація досліджень впливу ЗМІ на суспільні настрої;
- популяризація позитивного образу України у іноземних ЗМІ;
- інформаційна реінтеграція тимчасово окупованих територій Автономної Республіки Крим та частини Донецької та Луганської областей;
- створення інформаційних кампаній щодо інформування про позитивні результати реформ, об'єднання суспільства та національно-патріотичного виховання [35].

Створення та діяльність МІП відзначилось неоднозначними оцінками з боку представників української політики, ЗМІ та міжнародної спільноти – з одного боку, створення міністерства відповідало потребі у відбитті загроз, спричинених гібридною війною з боку Російської Федерації, а з іншого, створення подібної інституції розцінювалась як спроба введення цензури та загроза свободі слова.

РОЗДІЛ 2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

2.1 Нормативно-правова база державної інформаційної політики.

Зважаючи на розвиток інформаційного суспільства, цифровізацію та військову агресію зі сторони Російської Федерації, протягом останніх років була проведена значна робота щодо забезпечення інформаційного суверенітету та протидії агресії Російської Федерації.

З моменту заснування МПП розпочало формування нормативно-правової бази стратегічного рівня з питань інформаційної безпеки та інформаційної реінтеграції тимчасово окупованих територій.

З метою забезпечення національних інтересів, зокрема в інформаційному контексті, було затверджено Доктрину інформаційної безпеки України [46]. Дана Доктрина була розроблена з метою протистояння технологіям гібридної війни, виявленням ризиків для національної безпеки держави та їх усунення.

Причиною необхідності затвердження Доктрини інформаційної безпеки України являється виникнення загрози національній безпеці України в інформаційній сфері. Доктрина інформаційної безпеки України спрямована на боротьбу з такими загрозами:

1. Проведення державою-агресором спеціалізованих інформаційних операцій з метою підризу обороноздатності особового складу ЗСУ, поширенню екстремістських настроїв, розпалювання міжетнічних і міжконфесійних конфліктів в Україні.
2. Проведення державою-агресором спеціалізованих інформаційних операцій в інших державах з метою створення негативного іміджу України у світі.
3. Недостатній розвиток національної інформаційної інфраструктури, що стає на заваді ефективній та оперативній протидії інформаційній агресії на тимчасово окупованих та прикордонних територіях України.
4. Недосконалість законодавства у сфері інформаційних відносин та неефективність державної інформаційної політики.

Національні інтереси, зазначені у Доктрині інформаційної безпеки поділяються на 2 категорії:

- Інтереси особи, до яких віднесено дотримання конституційних прав і свобод особистості - використання інформації, захист приватного життя та захист від негативних інформаційних впливів;
- Інтереси держави, до яких віднесено захист суспільства від наслідків негативного інформаційного впливу та пропаганди, задоволення потреб суспільства на отримання правдивої інформації, розбудова національної інформаційної інфраструктури, системи стратегічних комунікацій, донесення правдивої та об'єктивної інформації про події в Україні для закордонної аудиторії, розвиток медіа-культури суспільства та соціально відповідального медіа-середовища та інше [46].

У Доктрині інформаційної безпеки України зазначено пріоритетні напрямки державної інформаційної політики, до яких відносяться забезпечення інформаційної безпеки, забезпечення захисту і розвитку інформаційного простору України, відкритість та прозорість держави перед громадянами та формування позитивного іміджу України у світовому інформаційному просторі. Перелік заходів щодо реалізації пріоритетних напрямів, затверджених Доктриною інформаційної безпеки, наведено у додатку А.

Затвердження Доктрини інформаційної безпеки України стало позитивним аспектом з точки зору затвердження концептуального документу, що пояснює основні напрямки державної політики в інформаційній сфері. Важливим моментом у розвитку державної інформаційної політики було закріплення таких понять, як «стратегічні комунікації», «кризові комунікації» та «урядові комунікації», що в подальшому дозволило розпочати роботу над регламентацією різних видів комунікацій на державному рівні [55].

На нашу думку, Доктрина інформаційної безпеки України являється, документом декларативного характеру, для її застосування у практичному руслі необхідно на основі Доктрини прийняти нормативні акти, які чітко регулюватимуть діяльність у сфері інформаційної безпеки. У Доктрині відсутнє

чітке визначення ролі та місця місцевих органів влади та місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства, ЗМІ та інших зацікавлених сторін. Враховуючи важливість забезпечення сталого розвитку інститутів, які повинні забезпечувати інформаційну безпеку України, цей напрям потребує подальшого системного дослідження, як на стратегічному, так і тактичному рівні.

Для подолання негативного інформаційного впливу країни-агресора на громадян України та окупованих та анексованих територіях у 2018 році було розроблено та прийнято Стратегію інформаційної реінтеграції Криму [49] та Стратегію інформаційної реінтеграції Луганської та Донецької областей [50].

Тимчасова окупація територій України Російською Федерацією характеризується докорінною зміною інформаційного простору на захоплених територіях.

Для Криму та частин Луганської та Донецької областей можна охарактеризувати інформаційний простір наступними ознаками:

- блокування українських каналів подання інформації, підпорядкування інформаційної інфраструктури владі Російської Федерації у АР Крим та владі самопроголошених «ЛНР» та «ДНР» під протекторатом Російської Федерації у окупованих територіях Луганської та Донецької областей;
- створення негативного іміджу України шляхом дезінформації щодо наявності постійної політичної та економічної кризи, залежності України від ЄС та США, акцентуванні на радикалізації суспільства, поширенні націоналістичних поглядів у суспільстві та нетерпимості до громадян, що перебувають на тимчасово окупованих територіях, утисків російськомовних громадян;
- створення позитивного іміджу Російської Федерації (в інформаційному просторі АР Крим) та Російської Федерації і влади самопроголошених «ЛНР» та «ДНР» (у окупованих територіях Луганської та Донецької областей) шляхом дезінформації населення на окупованих територіях про усесторонню підтримку представників російської та самопроголошеної влади, підвищення рівня життя населення;

- формування бачення майбутнього окупованих територій поза складом України;
- насадження ідей «Русского мира» та дискредитація важливих подій в Україні, що відбулися з часів окупації українських територій (Революція Гідності, проведення АТО та ООС, проведення реформ та підписання різноманітних міжнародних угод).
- Для інформаційного простору АР Крим характерне розпалювання міжетнічної ворожнечі та приписування екстремістської діяльності корінному народу Кримського півострова - кримським татарам.

Затвердження Стратегії інформаційної реінтеграції Криму та Стратегії інформаційної реінтеграції Луганської та Донецької областей мало на меті створення передумов для відновлення територіальної цілісності України і захисту прав людини для громадян України, які перебувають на тимчасово окупованих територіях, зокрема:

- забезпечення громадянам України на окупованих територіях права на доступ до отримання інформації,
- створення спеціалізованого актуального контенту для окупованих територій
- повернення окупованих територій на інформаційну орбіту України
- зміцнення відчуття приналежності громадян України до єдиної спільноти, незалежно від територіально розташування
- формування наративу щодо повернення окупованих територій в склад України
- акцентування уваги на приналежності усіх територій до спільного соціокультурного українського простору.

Реалізація Стратегії інформаційної реінтеграції Луганської та Донецької областей була розрахована до 2020 року, а Стратегія інформаційної реінтеграції Криму була розрахована до 2022 року, проте через процес трансформації Міністерства інформаційної політики у Міністерство культури, молоді та спорту України та його подальшу трансформацію у Міністерство культури та інформаційної політики України протягом 2019-2020 років досі не було затверджено План заходів з реалізації Стратегії інформаційної реінтеграції Автономної Республіки Крим та м. Севастополя. Лише у травні 2020 року відбувалось громадське обговорення та затвердження Національною Радою з питань телебачення та радіомовлення проєктів Уряду щодо «Стратегії інформаційної реінтеграції АР Крим та м. Севастополь» та «Деякі питання реалізації Стратегії інформаційної реінтеграції Донецької та Луганської областей» [27].

У зв'язку з відсутністю затверджених Планів реалізації Стратегій дані документи також мають переважно декларативний характер, що не дає можливості проаналізувати їх як інструмент інформаційної реінтеграції громадян з тимчасово окупованих територій.

Покращення у інституційному забезпеченні державної інформаційної політики може спричинити розробка нових субстратегій державної політики, розроблених на базі оновленої Стратегії національної безпеки, затвердженої у другій половині 2020 року.

У оновленій Стратегії національної безпеки [45] велика увага приділяється інформаційному сектору, зокрема збільшенню впливу інформаційних технологій на суспільне життя та необхідність продовжувати протистояння таким викликам, як гібридна війна із Російською Федерацією, яка застосовує засоби психологічного тиску та дезінформації, протистояння деструктивній пропаганді як ззовні, так і з середини країни, наголошується на проблемі боротьби із внутрішньою пропагандою, яка виникла у зв'язку зі слабкою системою стратегічних комунікацій.

У новій Стратегії більша увага приділяється внутрішнім питанням інформаційної сфери – налагоджуванні комунікації із суспільством (проблеми у сфері комунікації загострились, в тому числі, через поширення COVID-19 та неможливість вчасно реагувати на інформаційні запити зі сторони суспільства), необхідність підвищення медіа-культури та цифрової грамотності суспільства.

Варто зазначити, що у оновленій Стратегії національній безпеки, у порівнянні з попередньою, не надається пріоритету забезпеченню інформаційної безпеки, що може спровокувати продовження послаблення позицій у сфері забезпечення інформаційної безпеки, що особливо негативно позначитись у разі припинення режиму тиші на Донбасі та продовження відкритого збройного протистояння. На початку 2021 року на розгляд РНБО повинна бути надана оновлена Стратегія інформаційної безпеки та Стратегія кібербезпеки, які вплинуть на подальший розвиток інформаційної політики у державі.

2.2 Розвиток стратегічних комунікацій

У критичний для держави час гібридної війни особливої важливості набуло питання розвитку системи стратегічних комунікацій.

Стратегічні комунікації – координоване використання комунікаційних можливостей держави (публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, військових зв'язків, інформаційних та психологічних операцій, заходів, спрямованих на просування цілей держави).

У 2015 році Центром інформації та документації НАТО проводилось аналітичне дослідження стану державних комунікацій, яке виявило такі слабкі сторони [40]:

- відсутність взаємодії між установами
- відсутність стратегічного нарративу та ключових повідомлень
- відсутність загального розуміння того, що таке стратегічні комунікації.

Фактична відсутність стратегічних комунікацій призводила до нерозуміння державної політики українським суспільством, відсутності публічно видимих результатів змін та недостатньо ефективної протидії російській пропаганді.

Запровадженню поняття «стратегічних комунікацій» передумали такі кроки:

1. Підписання Дорожньої карти Партнерства у сфері стратегічних комунікацій між Радою національної безпеки і оборони України та Міжнародним секретаріатом НАТО, метою отримання консультацій органами державної влади України у сфері стратегічних комунікацій.

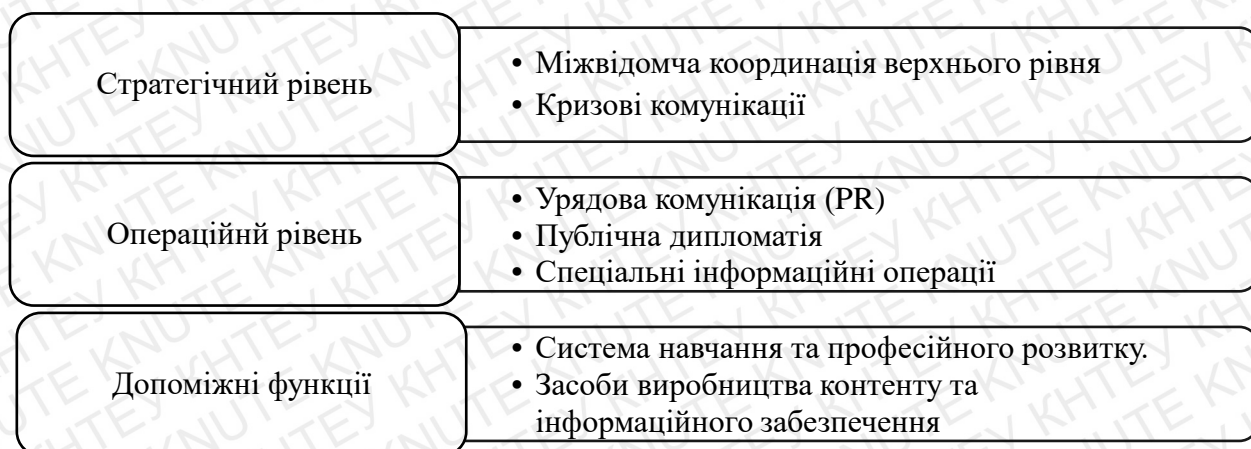
2. Введення термінології стратегічних комунікацій у документи стратегічного рівня сектору безпеки і оборони - визначення стратегічних комунікацій частиною оборонних спроможностей у Військовій Доктрині та необхідність розбудови стратегічних комунікацій як оперативну ціль в Стратегічному оборонному бюлетені.

3. Включення компоненту інформаційних операцій до Концепції розвитку сектору безпеки та оборони.

4. Закріплення поняття стратегічних комунікацій у Доктрині інформаційної безпеки України.

Міністерством інформаційної політики була розроблена Модель державної системи стратегічних комунікацій, яка лягла в основу Доктрини інформаційної безпеки. Модель, як і Доктрина інформаційної безпеки, являється концептуальним документом, основою для розробки стратегій у сфері стратегічних комунікацій.

Модель державної системи стратегічних комунікацій складається з трьох рівнів (рис. 2.1.)

Рис. 2.1 Рівні моделі системи стратегічних комунікацій [40]

1. Стратегічний рівень:

А) Міжвідомча координація верхнього рівня, що виконує завдання щодо розробки моделі стратегічних комунікацій, визначення процесів міжвідомчої координації та наділення відомств повноваженнями на правовому рівні.

Б) Кризові комунікації - розробка принципів управління кризовими комунікаціями, визначення ключових гравців та наділення їх правовими повноваженнями, створення координаційних механізмів, аудит наявних норм регулювання комунікаційних криз.

2. Операційний рівень:

А) Урядова комунікація (зв'язки з громадськістю) - аудит урядових комунікацій, розвиток нових комунікаційних структур, розробка правил та вимог до фахівців з комунікацій, оновлення правових документів у сфері урядової комунікації.

Б) Публічна дипломатія - створення структури публічної дипломатії, запуск механізму міжвідомчої координації, введення засад публічної дипломатії на рівні стратегії, зміцнення професійної компетентності дипломатів у публічній дипломатії, впровадження проектів публічної дипломатії.

В) Спеціальні інформаційні операції.

3. Тактичний рівень:

А) Система навчання та професійного розвитку.

Б) Засоби виробництва контенту та інформаційного забезпечення.

В рамках розвитку системи стратегічних комунікацій було затверджено Концепцію стратегічних комунікацій Міністерства оборони та ЗСУ [42], в якій йшлося про побудову лагодженої системи комунікації з громадськістю за участі ЗМІ. Міністерство оборони та ЗСУ стали першими державними органами, де впроваджувалась система стратегічних комунікацій, оскільки забезпечення розуміння поточної ситуації для внутрішньої аудиторії під час активної фази протидії військовій агресії зі сторони Російської Федерації було першочерговим завданням.

Проблема відсутності єдиної системи комунікаційного менеджменту в Уряді, внутрішньої комунікації та відсутність кореляції повідомлень міністерств з політикою Уряду призвело до необхідності розробки Концепції урядових комунікацій [23]. Згідно Концепції урядових комунікацій передбачалось створення Урядового офісу з комунікацій, який мав займатись налагоджування взаємозв'язків між міністерствами, створення комунікаційної програми КМУ та крос-урядовими проектами, проте створення Урядового офісу з комунікацій залишилось на папері.

Кроком до налагодження урядових комунікацій стало створення комунікаційної платформи «Єдиний голос», яка використовувалась для обміну досвіду між державними службовцями. На базі платформи проводились форуми фахівців у сфері урядових комунікацій, які мали спрямування у налагоджуванні комунікації між органами державної влади та суспільством. Протягом 2017-2018 років було проведено більше 40 зустрічей, за час проведення яких можна відзначити реалізацію успішних проектів, зокрема роботу на кампанією Ukraine NOW[37].

Наприкінці 2018 року було прийнято Розпорядження КМУ «Деякі питання удосконалення комунікативної роботи органів виконавчої влади» [16], в якому на МПП та Секретаріат КМУ покладалась методична підтримка комунікаційної роботи та здійснення системних заходів із підвищення якості комунікації органів виконавчої влади із суспільством. Проте після реформування МПП діяльність платформи «Голос» перестала носити регулярний характер.

В той же час, для кращого сприйняття, розуміння України та реалізації зовнішньополітичних інтересів міжнародною спільнотою, за сприяння МЗС, було запроваджено інформаційну дипломатію, яка допомагає транслювати політичні, економічні та культурні цінності держави [22]. Зокрема було створено Управління публічної дипломатії в МЗС та Український інститут, на меті якого покращення пізнаваності та розуміння України на міжнародному рівні, розширення використання української мови у світі, залучення України до актуальних культурних процесів інтересів [54].

Паралельно з процесом активного розвитку засад публічної дипломатії Міністерством інформаційної політики було розроблено Стратегію популяризації України у світі, що стало поштовхом до цілісного уявлення правильного позиціонування України на міжнародній арені [48].

2.3 Розвиток національного інформаційного простору

Важливу роль у протидії інформаційній агресії Російської Федерації та розвитку громадянського суспільства і національного інформаційного простору відіграють засоби масової інформації. Діяльність ЗМІ останніх років актуалізує проблему професійної компетентності та моральної відповідальності журналістів перед суспільством, зокрема в контексті забезпечення права та свободи громадян в отриманні достовірної і повної інформації.

З метою убезпечення національного інформаційного простору від дезінформації було розроблено закон про «Про медіа».

У проекті закону пропонується:

- введення поняття «дезінформація»;
- запровадження системи навчання медіаграмотності суспільства;
- створення інституції Уповноваженого з питань інформації (Омбудсмен з питань інформації у попередній редакції закону), що має на меті захист права суспільства на достовірну і точну інформацію, розглядатиме скарги щодо дезінформації та звертатиметься до суду з метою захисту інтересів суспільства;
- запровадження «Індексу достовірності»;
- створення незалежної організації журналістів, що матиме на меті контроль дотримання етичних стандартів журналістської діяльності. Присвоєння «Індексу достовірності» ;
- ліцензування та реєстрацію медіа;
- заборона на володіння та фінансування медіа громадянами та компаніями Російської Федерації;
- забезпечення безпечної роботи журналістів;

- запровадження адміністративної та кримінальної відповідальності за поширення дезінформації;
- кримінальна відповідальність за втручання в діяльність журналіста та/або медіа [39]).

Закон отримав неоднозначну оцінку української медіа-спільноти, під час презентації проекту закону рекомендувалось доопрацювати закон через загрозу свободі слова та інші недоліки у законі.

Зокрема піддалась критиці норма про Нацраду з питань ТБ та радіомовлення як регулятора, який матиме застосовуватиме санкції щодо онлайн-ЗМІ. На думку представників українських медіа, Нацрада з питань ТБ та радіомовлення являється політично заангажованою структурою, оскільки половину складу ради призначається Президентом України, а інша половина – представниками політичних партій у Верховній Раді та зауважують що у її складі немає представників ЗМІ.

Також представниками медіа було наголошено на необхідності прибрати норму про можливість Нацради позбавлення телеканали реєстрації та залишити рішення про позбавлення ліцензії у компетенції суду, згідно чинного законодавства. Запропонована у законі норма ставить під загрозу діяльність телеканалів, створює можливості для зловживань та тиску на телеканали. Також необхідно чітко визначити повноваження Нацради щодо проведення перевірок.

Більш схвальною була реакція міжнародних партнерів, які підтримали розгляд Верховною Радою України проекту закону як перший крок до гармонізації українського законодавства до вимог інформаційного законодавства та імплементації Директиви ЄС про аудіовізуальні медіа-послуги .

Водночас консультантами Ради Європи рекомендується поки що не впроваджувати норми про регулювання інтернет-ЗМІ, оскільки у інших країнах наразі лише вибудовується механізм їх регулювання, більш виваженою стратегією буде спостереження за впровадженням регуляційних механізмів, що дасть можливість попередити негативні впливи в українському інформаційному середовищі. Також пропонувалось визначити спеціалізовані вимоги до

потенційних членів Національної ради з питань телебачення та радіомовлення, зокрема мова йде про критерії управлінського досвіду, спеціалізовану освіту. Також рекомендувалось забезпечити аполітичності представників Національної ради з питань телебачення та радіомовлення, залучення недержавних організацій у вибір членів Нацради [56].

Поточна редакція закону має спільні риси із «Законом для боротьби з інформаційними маніпуляціями» у Франції [59], необхідність в якому виникла через втручання російських медіа у перебіг президентських виборів у Франції у 2017 році.

Згідно прийнятого закону у Франції встановлюють такі механізми протидії дезінформації:

- на час передвиборної кампанії Вища аудіовізуальна рада має право заблокувати мовника, якщо він поширює потенційно небезпечну інформацію і перебуває під впливом іноземних держав через механізм скасування обов'язкової угоди між ЗМІ та Вищою аудіовізуальною радою;
- рішення про видалення неправдивої інформації приймається рішенням суду протягом 48 годин;
- причиною скарги на поширення де інформаційної інформації є її відповідність одному або декільком із трьох критеріїв – неправдива інформація, автоматична чи штучне поширення, масовий характер розповсюдження інформації);
- збільшується прозорість роботи соціальних мереж – регулятор має право запросити публікацію інформації про замовників та спонсорів новин чи кампаній та вартість замовлення інформаційних кампаній.

«Закон для боротьби з інформаційними маніпуляціями» у Франції, як і Закон «Про медіа» в Україні, сприйнятий медіа-спільнотою неоднозначно.

Серед ризиків, які несе закон, є необхідність у швидкому прийнятті рішення, що може призвести до ситуації, коли буде вигідніше поспіхом прийняти рішення про видалення потенційно небезпечної інформації, ніж повноцінне розслідування. Також наголошувалась увага на можливості помилкового прийняття рішення про

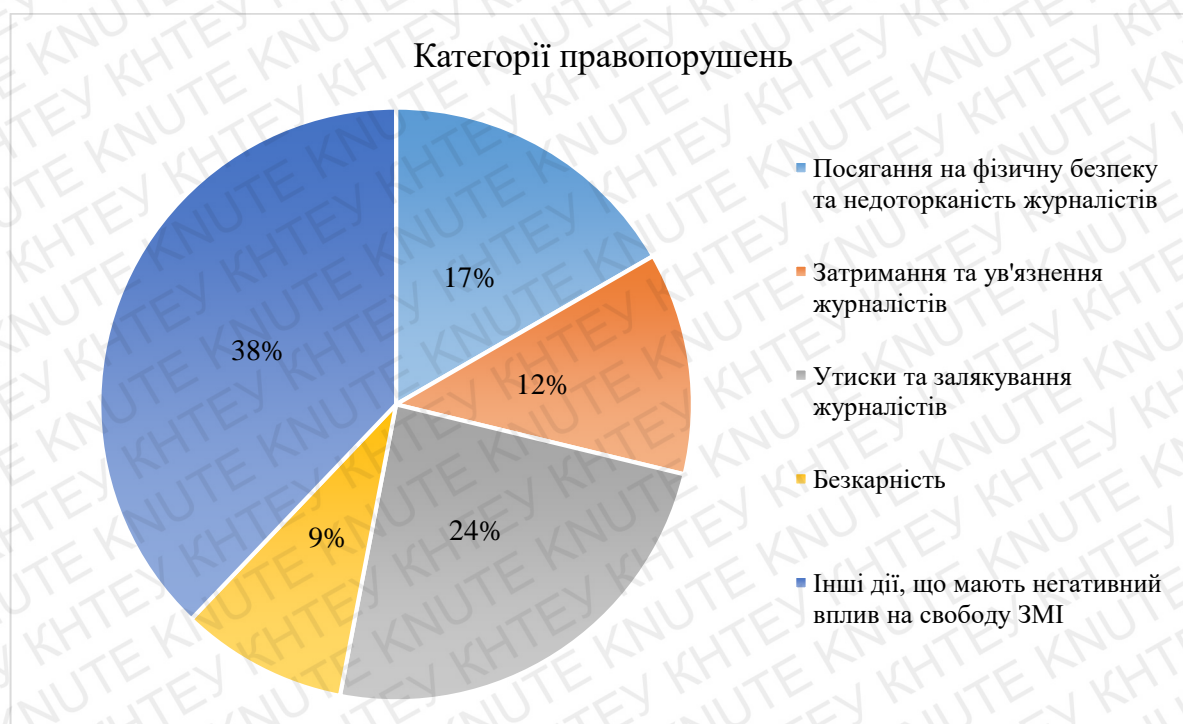
позбавлення ліцензії мовника через неоднозначну подачу матеріалу чи не розпізнання інформації як маніпуляції.

Враховуючи вищеперераховані загрози було прийняте рішення про проведення додаткових консультацій щодо прийнятого закону та його доопрацювання, внаслідок чого розробляється «Закон про аудіовізуальну комунікацію та культурний суверенітет в епоху цифрових технологій» [36].

Шлях, пройдений «Законом для боротьби з інформаційними маніпуляціями», та подібна реакція медіа-спільноти на проблематику та методи її вирішення, описані в законі, свідчить про те, що без обговорення та ґрунтовного доопрацювання, Закон «Про медіа» може повторити шлях французького закону та залишити невирішені питання у сфері протидії дезінформації.

Ще однією важливою сферою взаємодії ЗМІ та держави, у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації та підвищенням ризиків у роботі журналістів, є захист журналістів та забезпечення свободи слова.

Протягом 2015-2020 років, за даними Ради Європи, на території України мали місце порушення прав журналістів та перешкода їх професійній діяльності (рис. 2.3).

Рис. 2.2 Категорії порушень проти журналістської діяльності протягом 2015-2020 років [60]

До категорій правопорушень, що стосуються роботи журналістів, лідируючі позиції посягання на фізичну безпеку та недоторканість журналістів – 38% та інші дії, що мають негативний вплив на свободу ЗМІ (цензура, втручання у редакційну свободу, погрози конфіденційності джерел журналістів, невинуватене або беззастережне блокування платформ соціальних медіа) – 24%.

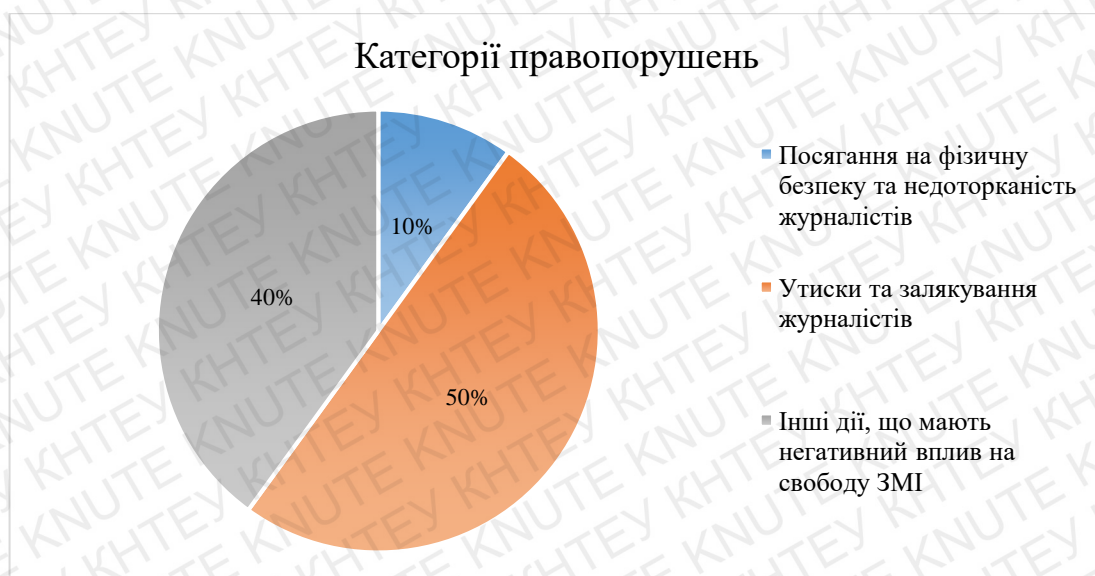
З метою захисту професійної діяльності журналістів МКІП проводить постійні консультації щодо покращення спільної праці з Платформою Ради Європи із захисту журналістів, де обговорюються результати розслідувань вбивств та нападів на журналістів, шляхи надання секретаріату Платформи РЄ актуалізованої інформації та покращення якості оприлюднення позиції України.

Також було прийнято за основу проект ЗУ «Про внесення змін до ККУ щодо посилення відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень проти журналістів», в якому збільшено адміністративну та кримінальну відповідальність перешкоджання працівнику ЗМІ – незаконну заборону висвітлення певних тем, заборону у доступі до інформації та вилучення матеріалів чи техніки, здійснення впливу на журналіста службовою особою з метою перешкоджання його діяльності.

Варто зазначити, що протягом 2020 року Платформою Ради Європи не було зафіксовано таких видів правопорушень щодо діяльності журналістів:

- безкарність (мається на увазі неможливість оперативного, незалежного розслідування правопорушень проти журналістів та ЗМІ)
- дії, що мають негативний вплив на свободу ЗМІ (цензура, втручання у редакційну свободу, погрози конфіденційності джерел журналістів, невинуватене або беззастережне блокування платформ соціальних медіа).

Приклади категорій порушень проти журналістської діяльності протягом 2020 року (рис. 2.3).

Рис. 2.3 Категорії правопорушень проти журналістської діяльності протягом 2020 року [60]

Позитивним показником забезпечення свободи журналістської діяльності на території України можемо відзначити покращення позицій України у рейтингу свободи преси (рис. 2.4).

Рис. 2.4 Місце України у індексі свободи преси протягом 2009-2020 років [61]

Протягом 2014 -2020 років Україні вдалось підняти з 127 на 96 щабель та покращити свої показники на 31 позицію в рейтингу та вперше з 2009 року зайняти позицію у топ-100 країн за рейтингом свободи преси.

Не менш важливим аспектом розвитку національного інформаційного простору, поруч із забезпеченням вільної роботи ЗМІ являється забезпечення функціонування системи національного телебачення та радіомовлення. Внаслідок збройної агресії Російської Федерації частина інфраструктури опинилась на тимчасово окупованій території, що спричинило поширення дезінформації та ускладнило надання громадянам, що перебувають на тимчасово окупованих територіях, достовірної інформації.

У 2015 році була створена Комісія з питань забезпечення стабільного функціонування системи національного телебачення і радіомовлення при МПІ, у завдання якої входить забезпечення стабільного функціонування системи національного телебачення і радіомовлення на територіях з особливим режимом мовлення та територій тимчасового мовлення.

З 2015 року впроваджувалась спрощена процедура розвитку українського телерадіомовлення на території з особливим режимом мовлення [18]:

1. Запровадження у 2015 році Національною радою експериментальної процедури «спрощеного ліцензування» телерадіоорганізацій – видачі дозволів на тимчасове мовлення.

2. Ухвалення у 2017 році ЗУ «Про внесення змін до деяких законів України щодо тимчасових дозволів на мовлення в зоні проведення антитерористичної операції та прикордонних районах України» про видачу дозволів на тимчасове мовлення в Луганській, Донецькій областях та в 6-ти районах Херсонської області, що межують з тимчасово окупованим Кримом.

3. Розробка у 2018 році «Порядку видачі та анулювання дозволу на тимчасове мовлення, умови дозволу та порядок здійснення нагляду за додержанням законодавства про телебачення і радіомовлення

телерадіоорганізаціями, що здійснюють тимчасове мовлення на територіях з особливим режимом мовлення на підставі відповідного дозволу».

Комісія з питань забезпечення стабільного функціонування системи національного телебачення і радіомовлення протягом 2015-2019 року змогла досягнути значного росту охоплення сигналом українського телерадіомовлення територій з особливим режимом мовлення АР Крим, Луганська, Донецька область та частина Херсонської області (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Динаміка охоплення населення сигналом українського телерадіомовлення

[18]*

Роки	Луганська область		Донецька область		Херсонська область		АР Крим
	осіб	%	осіб	%	осіб	%	
FM-радіо мовлення							
2014	742 619	+234%	1 528 449	+245%	58 624	+1063%	Дані відсутні
2019	1 737 447		3 744 447		623 043		295 459
Цифрова телебачення							
2014	661 049	+210%	1 105 021	+155%	149 436	+155%	Дані відсутні
2019	1 387 871		2 817 328		231 015		193 662
Аналогове телебачення							
2014	673 704	+152%	2 014 777	+240%	196 024	+240%	Дані відсутні
2019	1 737 447		3 069 836		469 793		370 817

* Розрахунки мають теоретичний характер. Не враховано можливості глушіння сигналу з тимчасово окупованих територій.

Також протягом 2015-2019 років на тимчасово окупованих територіях зростає кількість:

- Задіяних FM-частот – з 50 до 201 (+402%)
- Задіяних аналогових телевізійних частот – з 144 до 179 (+124%)
- Задіяних цифрових телевізійних частот – з 52 до 79 (+135%).

Особлива увага приділяється не лише покращенню наявної телекомунікаційної інфраструктури, а й побудові нової. Так, протягом 2017-2018 років було збудовано 4 нові радіотелевізійні щогли – 2 у Донецькій області (с. Гірник та м. Краматорськ), 1 у Луганській області (с. Бахмутівка) та 1 у Херсонській області (с. Чонгар). Також у 2019 році було збільшено висоту радіотелевізійної вежі у с. Чаплинка Херсонської області та планується зведення нової радіо інформаційної вежі у Комишувасі Луганської області. У 2018 році в Одеській області було створено державний пояс інформаційної безпеки – розбудова державного мультиплексу в 22 районах Одеської області [53].

Найбільш важкою з точки зору інфраструктурного забезпечення теле- та радіомовлення являється тимчасово анексованої території АР Крим. У 2019 році відбувся перехід радіо «Крим. Реалії», в діапазон середніх хвиль, що дало змогу слухати радіостанцію на більшій частині півострова та збільшити аудиторію слухачів до 1 мільйона осіб [30].

Тимчасова окупація територій України та інформаційна пропаганда на території України та світового медіа-простору зумовила необхідність створення іномовлення телеканалу іномовлення. У 2015 році Міністерством інформаційно політики було розроблено Закон «Про систему іномовлення України» [47], що ознаменувало створення ДП «Мультимедійна платформа іномовлення України» та першого каналу іномовлення – UATV з метою надання доступу міжнародній спільноті до повної, об'єктивної та незаангажованої інформації про події в Україні.

У 2020 році було прийнято рішення щодо зміни концепції каналу – створення новинного та розважального каналів «Дім/Дом» та направлення його потужностей на висвітлення подій в Україні для внутрішніх та найближчих зовнішніх

споживачів – тимчасово окупованих територій та районів, суміжних з іноземними державами [57].

2.4 Вплив трансформації Міністерства інформаційної політики на реалізацію державної інформаційної політики

Створення спеціалізованого центрального органу виконавчої влади позитивно позначилось на розвитку державної інформаційної політики – було створено ряд документів нормативно-правової бази стратегічного рівня з питань інформаційної безпеки та інформаційної реінтеграції тимчасово окупованих територій.

В той же час, протягом існування Міністерство інформаційної політики зіткнулось із проблемами та завданнями, які не вдалось виконати. Однією із причин невдачі стало рішення про розформування Міністерства інформаційної політики.

Процес трансформації міністерства та його наступника тривав майже рік:

1. Міністерство інформаційної політики, разом з Міністерством культури, приєднали до Міністерства молоді та спорту.

2. Через півроку новоутворене Міністерство культури, молоді та спорту (далі – МКМС) розділили на Міністерство молоді та спорту та Міністерство культури,

3. Згодом до повноважень Міністерства культури приєднали повноваження колишнього Міністерства інформаційної політики, створивши Міністерство культури та інформаційної політики (далі – МКІП).

Відповідно до Положення про Міністерство культури та інформаційної політики України на новостворене міністерство покладались такі завдання у сфері розвитку та забезпечення інформаційної політики з питань [15]:

- інформаційного суверенітету (управління майновим комплексом Українського національного інформаційного агентства “Укрінформ”),
- інформаційної безпеки України;
- іномовлення;
- стратегічних комунікацій, популяризації України у світі

– участь у формуванні та реалізації державної політики з питань тимчасово окупованих територій України у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополі та населення, що на них проживає, з метою їх реінтеграції в єдиний культурний та інформаційний простір України.

Варто окремо наголосити, що у Положенні про Міністерство культури та інформаційної політики не вказано відповідальність МКІП за протидію пропаганді та створення позитивного образу України на підконтрольній їй території.

Постійна реорганізація фактично паралізувала роботу міністерства через постійну необхідність затвердження змін у нормативно-правову базу, яка регламентує роботу міністерства.

Також реорганізація вплинула на висвітлення діяльності МІП, МКМС та МКІП, оскільки відбувалась заміна офіційних сайтів міністерств та зменшення публікацій звітів про діяльність міністерств, на що вказує динаміка показника інформаційної прозорості (Пі), який вказує на рівень інформаційної прозорості суб'єкта владних повноважень та розраховується як середнє значення показників:

- наявності інформації Пн (визначає рівень наявності інформації на веб-сайті відповідно до вимог законодавства)
- якості інформаційного наповнення Пя (враховує рівень повноти, актуальності, навігаційної доступності розміщеної на веб-сайті інформації, наявність функції пошуку та доступність інформації для сприйняття особами з вадами зору та слуху).

Динаміка показника інформаційної прозорості за період 1 пол. 2015 – 1 пол. 2020 року наведена у рис. 2.5.

Рис. 2.5 Динаміка показника інформаційної прозорості за період 1 пол. 2015 – 1 пол. 2020 року, % [1-11]

Варто зауважити, що проблемним моментом для повноцінного відображення діяльності стала трансформація МІП у МКМС, з моменту створення МКІП показник інформаційної прозорості почав зростати.

Наразі, у сфері комунікації, для МКІП актуальною є проблема нерівномірного висвітлення діяльності міністерства – через проблеми функціонування культурної сфери у зв'язку з карантинними обмеженнями, недостатньо висвітлюються прийняті рішення та ініціатив з приводу державної інформаційної політики, наразі основний акцент здійснюється на сфері культури.

Проблемою також є відсутність міжурядового центру комунікації, який мав координувати політику усіх органів виконавчої влади, необхідність налаштування регулярної роботи комунікаційної платформи «Єдиний голос».

Також міністерству необхідно покращити свої позиції у соціальних мережах – офіційну сторінку МКІП вподобало 67 100 осіб, в той час як сторінки Міністерства освіти та науки вподобало 202 000 осіб, і Міністерства охорони здоров'я – 239 847 осіб [31-33].

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ТА МЕТОДИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

На сучасному етапі інформаційна політика України розвивається в умовах гібридної війни, що значною мірою визначає пріоритетні завдання для вирішення проблем в сфері державної інформаційної політики - забезпечення інформаційної безпеки держави, інформаційна реінтеграція тимчасово окупованих територій, створення ефективної системи комунікації з громадянами, що перебувають під впливом постійної дезінформації, забезпечення функціонування системи національного телебачення та радіомовлення на територіях з особливим режимом мовлення та територіях тимчасового мовлення.

Актуальними залишаються проблеми, не пов'язані прямо із наслідками військової агресії Російської Федерації, але які мають значний вплив на ефективність реалізації державної інформаційної політики України, зокрема інституційне забезпечення діяльності Міністерства культури та інформаційної політики, доповнення та актуалізація нормативно-правової бази, що регулює державну інформаційну політику, забезпечення системи ефективних кризових та урядових комунікацій, активне висвітлення роботи та досягнень Міністерства культури та інформаційної політики.

Створення державної інформаційної політики, визначення цілей, завдань і об'єктів державної інформаційної політики, основних напрямків і механізмів її реалізації дозволяє виважено керувати інформаційними ресурсами національного інформаційного простору, попереджуючи загрози не лише в інформаційній, а й у інших сферах життєдіяльності суспільства.

З метою більш ефективної боротьби з існуючими проблемами, проаналізувавши діяльність Міністерства інформаційної політики, Міністерства культури, молоді та спорту та Міністерства культури та інформаційної політики пропонуємо втілити в життя наступні рекомендації:

1. Інституційне забезпечення діяльності Міністерства культури та інформаційної політики, що полягає у корегуванні завдань, поставлених перед міністерством, зокрема покладання на міністерство виконання таких завдань:

- ведення контрпропагандистської діяльності проти країн-агресорів, зокрема Російської Федерації;
- створення позитивного іміджу України на території тимчасово окупованих територіях та територія, підконтрольних Україні.

2. Доповнення та актуалізація нормативно-правової бази у сфері інформаційних відносин:

- направити проект Закону України «Про медіа» до Венеціанської комісії, представнику ОБСЄ з питань свободи слова та міжнародної федерації журналістів для отримання експертних висновків щодо проекту закону;

- забезпечити публічне обговорення експертних висновків та внесення змін у ЗУ «Про медіа» ;

- оновити Стратегії інформаційної реінтеграції Автономної Республіки Крим та м. Севастополя і Стратегії інформаційної реінтеграції Донецької та Луганської областей.

- закріпити у Стратегії інформаційної реінтеграції Автономної Республіки Криму та м. Севастополя діяльність Представництва Президента України в Криму, що полягає у забезпеченні додержання конституційних прав і свобод громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території та переселенців, які вимушено проживають в інших регіонах України.

- затвердити Плани реалізацій оновлених Стратегій інформаційної реінтеграції Автономної Республіки Криму та м. Севастополя та Стратегій інформаційної реінтеграції Донецької та Луганської областей.

- розробити оновлені Стратегії інформаційної безпеки та кібербезпеки.

3. Комплексна протидія дезінформації. Дане питання, зважаючи на продовження гібридної війни, тимчасової окупації територій України Російською Федерацією, загрози національній безпеці та державній цілісності з боку Угорщини

потребує зваженого багаторівневого підходу у забезпеченні якісної протидії дезінформації. Необхідно впровадження таких напрямків та механізмів протидії дезінформації:

- взяти активну участь у створенні спеціалізованої структури з протидії дезінформації – створенні штаб-квартири міжнародного офісу з протидії пропаганді та дезінформації;

- створення системи сповіщення органів державної влади про дезінформацію за аналогією до існуючої системи сповіщення ЄС про дезінформацію, яка в ЄС використовується з метою оперативного обміну неправдивою інформацією та координацією реакції на неї, також система використовується як платформа для обміну досвідом у протидії дезінформації між 28 країнами ЄС [13]. Враховуючи відсутність в Україні єдиного міжурядового центру комунікацій така платформа дасть змогу оперативно реагувати на дезінформацію та надавати суспільству виважену єдину інформаційну позицію Уряду та міністерств.

- запровадження методики Тайваню у протидії дезінформації: запровадження граничного часу на реагування та спростування дезінформації до 1,5 години [62]. Для цього необхідно створити на базі Міністерства Культури та інформаційної політики або на базі кожного міністерства команд, які будуть займатись моніторингом дезінформації, які стосується діяльності конкретного міністерства, створювати та розсилати повідомлення, які спростовуватимуть дезінформацію через канали публічної комунікації міністерств, офіційні профілі міністрів та керівництва держави у соціальних мережах, здійснювати підготовку спростовуючих матеріалів для ЗМІ. Забезпечення роботи у менеджерах та соціальних мережах каналів фактчекінгу, які необхідно розробити за участі компаній, що керують соціальними мережами а фактчекінговими компаніями. Ідея таких каналів (чат-ботів) полягає у отриманні від людей підозрілої інформації, яку вони просять перевірити. Задача каналу полягає у швидкій реакції на повідомлення, його перевірки та інформуванні суспільства про виявлений факт дезінформації та його заперечення шляхом наведення правдивих фактів. До прикладу, у Тайвані

запроваджено систему «Сповідання та громадське сповідання», яке розроблено соціальними мережами LINE та Facebook, а її функціонування забезпечується фактчекінговими компаніями Тайваню.

— активізувати міжнародні програми обміну досвідом у сфері протидії пропаганді та дезінформації.

— створення та проведення багаторівневої державної програми медіаграмотності із поділом на категорії слухачів та спеціалізованим підходом до їх навчання, оскільки старші групи населення більше піддаються впливу неправдивої інформації. Необхідно створити Міжвідомчу групу щодо впровадження медіаграмотності дорослого населення за участі Міністерства соціальної політики України, Міністерства освіти і науки України. В рамках впровадження державної програми медіаграмотності необхідно розробити єдину онлайн-платформу для використання її у освітній програмі та як єдиний архів тематичних матеріалів щодо боротьби з дезінформацією.

4. Забезпечення інформаційної безпеки держави:

— проведення спеціалізованих курсів із інформаційної безпеки та кібербезпеки для державних службовців.

— Забезпечення конфіденційності та доступності інформації шляхом поширення сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

5. Забезпечення ефективної урядової комунікації:

— з метою ефективного управління урядовими комунікаціями, створити, відповідно до Концепції реформи урядових комунікацій, Урядовий офіс комунікацій в підпорядкуванні Кабінету Міністрів.

— забезпечити постійну роботу урядової платформи «Єдиний голос».

6. Висвітлення роботи Міністерства культури та інформаційної політики

— налагодити комунікацію в Інтернеті, переглянути стратегію ведення офіційних сторінок відомства в соціальних мережах. Для цього необхідно провести аналітику аудиторії та адаптувати контент до відповідно до інтересів цільових аудиторій: у мережі «Telegram» необхідно коротко висвітлювати новини

Міністерства та проводити фактчекінгові завдання та проводити тестування в рамках програми медіаграмотності, мережа «Instagram» підходить для розміщення візуального аудіо- та відео-контенту – фото-звіти подій за участі Міністерства, актуальні новини про фільми, які зніматимуться за підтримки МКІП, тизери та трейлери, бекстейджі з їх зйомок. У мережі «Facebook» розміщати новини та аналітичні статті.

– проведення міжнародних та всеукраїнських освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних та науково-методичних заходів з національно-патріотичного виховання».

– підвищувати кваліфікацію працівників Міністерства шляхом впровадження навчальних програм (в т.ч. з урахуванням міжнародної та грантової допомоги) для чинних працівників та покращення процедури конкурсного відбору.

7. Взаємодія із засобами масової інформації

– збільшення відсотку висвітлення у ЗМІ подій, пов'язаних з ТОТ АР Крим та Донецької і Луганської областей – як новин із тимчасово окупованих територій, так і висвітлення інформаційних приводів на підконтрольній Україні території, зокрема обговорення проблем, перебігу та результатів реінтеграційного процесу тимчасово окупованих територій.

– формування та трансляція через ЗМІ нормативів про беззаперечне спільне майбутнє усіх територій України у складі незалежної держави, наявність спільного культурного, ментального і територіального зв'язку континентальної частини України з півостровом.

– активне залучення приватних ЗМІ до розповсюдження інформаційних повідомлень органів державної влади, які безпосередньо стосуються проблем внутрішньо переміщених осіб, умов вступу та навчання в українських ЗВО для молоді з півострова, питань перетину адміністративної межі, отримання адміністративних послуг тощо.

– збільшення частки контенту, який би стосувався Криму та Донбасу на загальнонаціональних та регіональних телеканалах шляхом пошуку нових форм співробітництва з приватними ЗМІ.

– спільно з Міністерством реінтеграції, Мінфіном та іншими заінтересованими сторонами ініціювати виділення в окрему бюджетну програму надання фінансової підтримки ЗМІ (телерадіокомпаній, інтернет- та друкованих видань тощо), які функціонували на тимчасово окупованих територіях АР Крим та м. Севастополь, головним розпорядником якої визначити Міністерство культури та інформаційної політики;

– у зв'язку з зацікавленням компаній в отриманні державної підтримки для мовлення на тимчасово окупованих територіях АР Крим та м. Севастополь запропонувати організацію конкурсного відбору ЗМІ, які отримуватимуть державну підтримку для здійснення мовлення на тимчасово окупованих територіях АР Крим і м. Севастополь. Зокрема, для успішної реалізації державної політики щодо реінтеграції та деокупації тимчасово окупованих територіях АР Крим і м. Севастополя важливим є забезпечення присутності на тимчасово окупованому півострові українських ЗМІ українською, кримськотатарською та іншими мовами;

– передбачити в Плані заходів щодо реалізації Стратегії інформаційної реінтеграції тимчасово окупованих територіях АР Крим та м. Севастополь завдання щодо фінансової підтримки ЗМІ (телерадіокомпаній, інтернет- та друкованих видань тощо), які функціонували на тимчасово окупованих територіях АР Крим та м. Севастополь і були вимушені переїхати на материкову частину України;

– спільно з Національною радою з питань телебачення та радіомовлення ініціювати розбудову телекомунікаційної інфраструктури для забезпечення покриття FM-, AM- та іншими радіочастотами, аналоговим і цифровим телевізійним мовленням всієї території півострова.

– узгодити нові умови забезпечення державної фінансової підтримки кримсько-татарському телеканалу АТР як важливої компоненти інформаційної підтримки й реінтеграції Криму.

– у зв'язку з високим рівнем важливості та актуальності питання забезпечення розвитку корінних народів України, в подальшому ініціювати

питання надання державної підтримки ЗМІ корінних народів України, після прийняття відповідного Закону України «Про корінні народи»;

8. Інформаційно-комунікаційні заходи щодо інформаційної реінтеграції територій:

– створення інформаційних матеріалів та аудіо-відео-контенту, спрямованих на висвітлення спільної історії Донецької і Луганської областей та українського суспільства та досвіду співіснування різних етнічних груп;

– проведення інформаційних кампаній щодо кроків державної політики реінтеграції на підтримки жителів тимчасово окупованих територіях;

– створення соціальних відеороликів щодо успіхів державної політики реінтеграції на звільнених територіях, зокрема про успішні кейси у відбудові та створенні інфраструктури, створення нових робочих місць, результатів міжнародних проектів допомоги звільненим територіям та приклади усесторонньої інтеграції громадян з тимчасово окупованих територій у українське суспільство

– створення документальних фільмів про успішні світові кейси інтеграції тимчасово окупованих територій;

– проведення інформаційних кампаній на підконтрольних Україні територіях про Донбас та Крим з метою підвищення їх позитивного образу:

– інформування суспільства про визначних культурних та наукових діячів Донбасу та Криму, святкування подій, пов'язаних з їх діяльністю, створення та поширення аудіовізуального контенту про їхню діяльність, проведення культурних і наукових заходів;

– висвітлення української історії Донбасу, зокрема приналежності земель до р. Дон до Запорізької Січі та історії земель Донеччини і Луганщини у складі українських слобідських козацьких полків

– інформування суспільства про багату історію Криму від античності до загарбання Криму Російською імперією, наголошення на загарбанні Криму Російською Імперією та спростуванні тези про Крим, як споконвічну російську територію

- акцентуванні на прагненні входження Кримської Республіки у склад УНР на засадах автономії у 20 столітті, акцентування на необхідності визнання депортації кримських татар геноцидом.
- спільно з МОН оновити рекомендацій щодо викладання в освітніх закладах історичних предметів з акцентуванням питань історичної приналежності територій АР Крим, Донецької та Луганської областей України.
- спільно з Міністерством реінтеграції тимчасово окупованих територій ініціювати створення комунікаційних центрів у містах, суміжних з лінією розмежування, подібних до Контрольних пунктів в'їзду-виїзду в зоні проведення ООС, у яких буде поширюватись інформаційні матеріали, що висвітлюють процес реінтеграції, можна буде отримати адміністративні послуги, правову консультацію та довідкову інформацію щодо взаємодії осіб з тимчасово окупованих територій з українською владою.
- використання усіх інформаційних ресурсів, традиційних теле-, радіо- та друкованих ЗМІ, державних інформаційних агенцій, інтернет ЗМІ та соціальних мереж, для різних вікових та інших груп громадян;
- забезпечення присутності українського контенту на всіх майданчиках і форумах інформаційних інтернет-ресурсів, якими користуються мешканці вільних та окупованих територій Донецької та Луганської областей;
- поширення інформації про системні порушення прав людини на тимчасово окупованих територіях;

ВИСНОВКИ

Протягом останніх років в Україні відбулася трансформація інформаційних відносин та розвиток державної інформаційної політики.

Державна інформаційна політика – це сукупність організаційно-правових заходів щодо забезпечення прав громадянам на отримання усестороннього доступу до інформації, інформаційної безпеки держави та забезпечення комунікації влади з суспільством зокрема за допомогою таких комунікаційних інструментів як ЗМІ та громадські зв'язки.

Окрім необхідності йти у ногу із загальносвітовими тенденціями значним викликом у сфері розвитку державної інформаційної політики в останні роки стала необхідність протидії інформаційній агресії зі сторони Російській Федерації.

Для створення виваженої інформаційної політики в Україні було створено Міністерство інформаційної політики. За сприяння та безпосередньої участі Міністерства було створено ряд програмних документів стратегічного характеру, які зафіксували напрямок у розвитку державної інформаційної політики, зокрема забезпечення інформаційної безпеки, розвитку інформаційного суспільства, інформаційної реінтеграції тимчасово окупованих територій АР Крим, частин Донецької та Луганської областей.

Робота Міністерства позитивно вплинули на національну інформаційну сферу, про що свідчить формування демократично налаштованого суспільства, покращення іміджу України на міжнародній арені, розширення іноземного мовлення та присутності України у світових ЗМІ, розвиток галузі зі створення та поширення інформації та створення ряду програмних документів, що регулюють інформаційні відносини в Україні.

Серед успішних ініціатив МІП варто відзначити соціальну рекламу. Ролики, які створило МІП, зачіпають важливі для суспільства. Також успішним прикладом діяльності МІП стало створення бренду «UkraineNow», який презентує Україну як сучасну державу.

Водночас, за часи існування Міністерства інформаційної політики в роботі міністерства були помічені ряд проблем та недоліків, які потребують усунення,

оскільки Міністерство інформаційної політики лише частково змогло реалізувати покладені на нього обов'язки, серед яких: недостатня ефективність урядових комунікацій, відсутність міжурядового центру комунікації, який мав координувати політику усіх органів виконавчої влади, вразливість українського інформаційного простору до засобів ведення інформаційної війни на тимчасово окупованих територіях, недостатній рівень інформаційної інтеграції тимчасово окупованих територій, необхідність доопрацювання нормативно-правової бази державної інформаційної політики.

Період трансформації Міністерства інформаційної політики негативно вплинув на реалізацію державної інформаційної політики фактично паралізувавши на час роботу міністерства через постійну необхідність затвердження змін у нормативно-правову базу, яка регламентує роботу міністерства. Також реорганізація вплинула на висвітлення діяльності МІП, МКМС та МКІП, оскільки відбувалась заміна офіційних сайтів міністерств та зменшення публікацій звітів про діяльність.

Проаналізувавши ефективність реалізації державної інформаційної політики нами було рекомендовано доповнити та актуалізувати нормативно-правову базу у сфері інформаційних відносин, зокрема щодо інформаційної реінтеграції тимчасово-окупованих територій, забезпечити ефективну урядову комунікацію шляхом створення єдиного центру урядової комунікації. Було запропоновано механізми протидії дезінформації з урахуванням ЄС та Тайваню. Запропоновано покращити висвітлення діяльності Міністерства культури та інформаційної політики, підвищити рівень взаємодії із засобами масової інформації та рекомендовано інформаційно-комунікаційні заходи щодо інформаційної реінтеграції тимчасово окупованих територій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Аналітична довідка за результатами проведеного Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади у другому півріччі 2015 року. URL: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=126329&cat_id=112507 (дата звернення: 11.10.2020)
2. Аналітична довідка за результатами проведеного Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади у другому півріччі 2015 року. URL: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=126329&cat_id=112507 (дата звернення: 11.10.2020)
3. Аналітична довідка за результатами проведеного Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади у першому півріччі 2016 року. URL: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=129732&cat_id=112507/ (дата звернення: 11.10.2020)
4. Аналітична довідка за результатами проведеного Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади у другому півріччі 2016 року. URL: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=132080&cat_id=112507/ (дата звернення: 11.10.2020)
5. Аналітична довідка за результатами проведеного Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади у першому півріччі 2017 року. URL: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=134896&cat_id=112507/ (дата звернення: 11.10.2020)
6. Аналітична довідка за результатами проведеного Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади у другому півріччі 2017 року. URL:

http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=140294&cat_id=112507/

(дата звернення: 11.10.2020)

7. Аналітична довідка за результатами проведеного Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади у першому півріччі 2018 року. URL: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=147350&cat_id=112507/

(дата звернення: 11.10.2020)

8. Аналітична довідка за результатами проведеного Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади у другому півріччі 2018 року. URL: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=152815&cat_id=112507/

(дата звернення: 11.10.2020)

9. Аналітична довідка за результатами проведеного Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади у першому півріччі 2019 року. URL: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=157241&cat_id=112507/

(дата звернення: 11.10.2020)

10. Аналітична довідка за результатами проведеного Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади у другому півріччі 2019 року. URL: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=162482&cat_id=112507/

(дата звернення: 11.10.2020)

11. Аналітична довідка за результатами проведеного Держкомтелерадіо моніторингу інформаційного наповнення офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади у першому півріччі 2020 року. URL: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=167745&cat_id=112507/

(дата звернення: 11.10.2020)

12. Арістова І.В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти : монографія. Харків: Видавництво Університету Внутрішніх Справ, 2000. 368 с.

13. В ЕС запустили систему оповещения о дезинформации. URL: <https://www.dw.com/ru/%D0%B2-%D0%B5%D1%81-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D1%83%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BB%D0%B8-%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D1%83-%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F-%D0%BE-%D0%B4%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B8/a-47968596>
14. В составе Нацгвардии создано управление информационной безопасности. URL: <https://nv.ua/ukraine/v-sostave-nacgvardii-sozdano-upravlenie-informacionnoy-bezopasnosti-1828.html> (дата звернення: 09.08.2020)
15. Деякі питання діяльності Міністерства культури та інформаційної політики: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2019 р. № 885. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/885-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення – 24.09.2020)
16. Деякі питання удосконалення комунікативної роботи органів виконавчої влади: розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 985-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pomunikativnoyi-roboti-organiv-vikonavchoyi-vladi> (дата звернення – 26.08.2020)
17. Дубас О. П. Інформаційний розвиток сучасної України у світовому контексті: Монографія. – К.: Генеза, 2004. 208 с.
18. Звіт 2015-2019 Комісія з питань забезпечення стабільного функціонування системи національного телебачення і радіомовлення. URL: https://www.nrada.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/zvit_MIP_2015-2019.pdf (дата звернення: 11.09.2020)
19. Іванченко Ю.М. Сутність, головні напрями та способи державної інформаційної політики в Україні. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej2/> (дата звернення – 25.08.2020).
20. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем : підручник/ А. А. Чічановський, О. Г. Старіш. -К. : Грамота, 2010. -568 с. (335-338)

21. Карпенко В. О. Інформаційна політика та безпека: Монографія – К.: Нора-Друк, 2006.
22. Комунікативні тренди міжнародних відносин : монографія. Київ: Центр вільної преси, 2016. 614 с.
23. Концепція реформи урядових комунікацій. URL: <https://mir.gov.ua/documents/56.html> (дата звернення: 13.09.2020)
24. Красноступ Г.М. Основні напрями правового забезпечення державної інформаційної політики. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_30768 (дата звернення – 25.08.2020)
25. Кресіна І.О. Державна інформаційна політика: аксіологічний та правові виміри: Монографія / Київ: НАН України, Ін-т держави і права, 2019. 4 с.
26. Мельник М. Сутність поняття «державна політика розвитку інформаційного суспільства»: узагальнення європейських та вітчизняних трактувань. *Науковий вісник «Демократичне врядування»*. 2012. Вип. 9. URL: http://lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnik9/fail/Melnyk.pdf (дата звернення – 11.09.2020)
27. Національна рада погодила проекти Уряду щодо Стратегії інформаційної реінтеграції Донбасу і Криму. URL: <https://www.nrada.gov.ua/natsionalna-rada-pogodyla-proyekty-uryadu-shhodo-strategiyi-informatsijnoyi-reintegratsiyi-donbasu-krymu/> (дата звернення: 10.09.2020)
28. Негодченко Н. Основні напрями державної інформаційної політики в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 4. С. 77-81. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9025> (дата звернення – 25.08.2020).
29. Нестеряк Ю.В. Нормативно-правові основи державної інформаційної політики України в умовах розвитку інформаційного суспільства . Теорія та практика державного управління. – 2012. – Вип. 4(39)
30. Новий етап радіомовлення на територію Криму: «Радіо Крим.Реаліі» розширює аудиторію на півострові. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric->

presshall/2829097-novij-etap-radiomovlenna-na-teritoriu-krimu-radio-krimrealii-rozsirue-auditoriu-na-pivostrovi.html (дата звернення: 05.08.2020)

31. Офіційна сторінка Міністерства культури та інформаційної політики України у Facebook. URL: <https://www.facebook.com/MKIPUkraine/>

32. Офіційна сторінка Міністерства освіти і науки України у Facebook. URL: <https://www.facebook.com/UAMON/><https://www.facebook.com/UAMON/>

33. Офіційна сторінка Міністерства охорони здоров'я України у Facebook. URL: <https://www.facebook.com/moz.ukr/>

34. Пахнін М.Л. Принципи, завдання та інструменти державної інформаційної політики України в сучасних умовах. *Теорія та практика державного управління*. 2014. Вип. 3 (46). С.1–9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpu_2014_3_14 (дата звернення – 11.09.2020)

35. Питання діяльності Міністерства інформаційної політики України: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення – 17.09.2020)

36. Підготовка Закону про протидію дезінформації та захист журналістів. Досвід Франції. URL: <https://detector.media/blogs/article/174389/2020-01-31-pidgotovka-zakonu-pro-protidiyu-dezinformatsii-ta-zakhist-zhurnalistiv-dosvid-frantsii/> (дата звернення: 11.08.2020)

37. Підсумки урядової комунікаційної платформи «Єдиний голос» за 2018 рік. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/pidsumki-uryadovoyi-komunikacijnoyi-platformi-yediniy-golos-za-2018-rik> (дата звернення: 13.09.2020)

38. Пожуєв В.І. Формування державної інформаційної політики в умовах глобалізації. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2010. – Вип. 43.

39. Презентація закону про медіа. URL: <https://mkip.gov.ua/files/pdf/%D0%AF%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20fin.pdf> (дата звернення: 26.07.2020)

40. Презентація МКІП «Побудова системи державних стратегічних комунікацій України». URL:

https://www.mip.gov.ua/files/documents/Stratcom_Report_2016_UKR_updated.pdf

(дата звернення: 04.09.2020)

41. Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 р. № 85 і від 14 січня 2015 р. № 2 : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 №169. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2-2015-%D0%BF#n11>(дата звернення – 25.08.2020)

42. Про затвердження Концепції стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України: наказ Міністерства оборони України від 22 листопада 2017 р. № 612. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0612322-17#Text> ?

43. Про затвердження Стратегії розвитку інформаційного простору України на період до 2020 року: указ Президента України від 24 липня 2020 р. URL: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=113102 (дата звернення – 18.08.2020)

44. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ (зі змінами) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення – 11.09.2019).

45. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 14 вересня 2020 р. №392/2020 <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037> (дата звернення – 23.09.2020)

46. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України»: Указ Президента України від 25 лютого 2017 р. №47/2017 URL: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374> (дата звернення – 17.07.2020)

47. Про систему іномовлення України: Закон України від 11.06.2020 №856-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-19#Text> (дата звернення – 14.08.2020)

48. Про схвалення Концепції популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі: розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 р. № 739-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/739-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 27.08.2020)

49. Про схвалення Стратегії інформаційної реінтеграції Автономної Республіки Крим та м. Севастополя: розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1100-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1100-2018-%D1%80#Text> (дата звернення – 26.08.2020).

50. Про схвалення Стратегії інформаційної реінтеграції Донецької та Луганської областей: розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 р. № 539-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/539-2018-%D1%80#Text> (дата звернення – 26.08.2020).

51. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80#n8> (дата звернення – 21.08.2020)

52. Соснін О.В. Державна інформаційна політика і національні інформаційні ресурси URL: http://old.niss.gov.ua/book/D_p2.htm

53. Створення державного поясу інформаційної безпеки в Одеській області. Результати розбудови державного мультиплексу в 22 районах. URL: <https://www.nrada.gov.ua/infographics/stvorenniya-derzhavnogo-poyasu-informatsijnoyi-bezpeky-v-odeskij-oblasti-rezultaty-rozbudovy-derzhavnogo-multipleksu-v-22-rajonah/> (дата звернення: 15.09.2020)

54. Стратегія Українського інституту 2020-2024. URL: <https://ui.org.ua/strategy2020-2024> (дата звернення: 13.09.2020)

55. Тарасенко Н. Доктрина інформаційної безпеки України в оцінках експертів. Резонанс. 2017. № 18. С. 3–14. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/rezonans/2017/rez18.pdf>. (дата звернення – 26.08.2020).

56. Штрафи і втрата ліцензії за два дні: головне про закон про медіа від Ткаченка. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2020/03/11/7243148/> (дата звернення: 28.09.2020)
57. Що відбувається з державним каналом іномовлення UATV? URL: <https://ms.detector.media/telebachennya/post/24090/2020-01-17-shcho-vidbuvaetsya-z-derzhavnim-kanalom-inomovlennya-uatv/> (дата звернення: 17.09.2020).
58. Юдін О. К, Богуш В. М. Інформаційна безпека держави. – Харків: Консум, 2005. 506 с.
59. Emmanuel Macron's campaign team bans Russian news outlets from events. URL: <https://www.theguardian.com/world/2017/apr/27/russia-emmanuel-macron-banned-news-outlets-discrimination> (дата звернення: 14.08.2020)
60. Platform to promote the protection of journalism and safety of journalists. URL: <https://www.coe.int/en/web/media-freedom/ukraine>
61. Press Freedom Index. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Press_Freedom_Index (дата звернення: 10.09.2020)
62. 60 хвилин на реакцію. Як ефективно протидіяти дезінформації, не запроваджуючи цензуру: досвід Тайваню. URL: https://petrimazepa.com/uk/60_khvilin_na_reakciyu_yak_efektivno_protidiyati_dezinformacii_ne_zaprovadzhuuyuchi_cenzuru_dosvid/ (дата звернення: 18.10.2020)

ДОДАТКИ

Додаток А. Пріоритетні напрямки державної політики в інформаційній сфері та заходи щодо їх реалізації [18]

Пріоритетний напрямок державної політики	Заходи щодо реалізації напрямків державної політики
Забезпечення інформаційної безпеки	<ul style="list-style-type: none"> • створення інтегрованої системи оцінки інформаційних загроз та оперативного реагування на них; • створення механізму регулювання виявлення, фіксації, блокування та видалення з інформаційного простору держави (в т.ч. мережі Інтернет) інформації, яка загрожує життю громадян України, пропагує війну, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, погрожує порушенням територіальної цілісності України та/або державному суверенітету; • забезпечення інформаційно-психологічної безпеки у лавах ЗСУ шляхом створення спеціалізованих структур з урахуванням практики держав - членів НАТО; • створення незалежного цифрового мовлення на території України, особлива увага приділяється функціонуванню цифрового мовлення у прикордонних районах та тимчасово окупованих територіях; • розбудова системи стратегічних комунікацій; • боротьба з пропагандою та дезінформацією з боку Російської Федерації; • забезпечення відсутності у обігу інформаційної продукції що містить пропаганду війни, зміни конституційного ладу або порушення суверенітету та територіальної цілісності України,
Забезпечення захисту і розвитку інформаційного простору України, а також конституційного права громадян на інформацію	<ul style="list-style-type: none"> • розвиток та поширення національного текстового і аудіовізуального контенту; • забезпечення функціонування Суспільного телебачення і радіомовлення України; • створення системи мовлення територіальних громад; • підтримка української книговидавничої справи;

	<ul style="list-style-type: none"> • підвищення медіа-грамотності суспільства • сприяння кадровому забезпеченню медіа-сфери, • надання населенню тимчасово окупованих територій можливості отримувати оперативну та достовірну інформацію; • повне покриття території України цифровим та інтернет-мовленням, боротьба із інформаційною (цифровою) нерівністю;
<p>відкритості та прозорості держави перед громадянами</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розвиток електронного урядування; • забезпечення доступу громадянами до публічної інформації; • інформування громадян України про діяльність органів державної влади; • реформа урядових комунікацій;
<p>формування позитивного міжнародного іміджу України</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розвиток та поширення системи іномовлення України • моніторинг та оперативна розробка відповіді пропагандистським матеріалам країни-агресора • розвиток публічної дипломатії; • активна співпраця з українською діаспорою;

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: магістр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую
Зав. кафедри

«28» лютого 2020 р.

**Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу (проект)
студентові
Михно А.Д.**

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту): **«РЕАЛІЗАЦІЯ
ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ»**

Затверджена наказом ректора від «27» лютого 2020 р. № 756

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту): 02.11.2020

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Мета роботи (проекту): розкриття теоретико-методичних основ та дослідження реалізації державної інформаційної політики в Україні, розробка напрямків та механізмів удосконалення державної інформаційної політики

Об'єкт дослідження: державна інформаційна політика України.

Предмет дослідження: теоретико-методичні підходи щодо формування та реалізації державної інформаційної політики в Україні.

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проєкту) (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

1.1 Сутність, роль та значення державної інформаційної політики

1.2. Становлення державної інформаційної політики в Україні

РОЗДІЛ 2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

2.1 Нормативно-правова база державної інформаційної політики

2.2 Розвиток стратегічних комунікацій

2.3 Розвиток національного інформаційного простору

2.4 Вплив трансформації Міністерства інформаційної політики на реалізацію державної інформаційної політики

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ТА МЕТОДИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

5. Календарний план виконання роботи (проєкту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проєкту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 01.11.2019	01.11.2019
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 28.02.2020	28.02.2020
3	Представлення на рецензування науковому	До 19.06.2020	19.06.2020

	керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи		
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 01.09.2020	01.09.2020
5	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису третього розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 01.10.2020	01.10.2020
6	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи на кафедру	До 02.11.2020	02.11.2020
7	Підготовка письмового відгуку на випускню кваліфікаційну роботу	До 06.11.2020	06.11.2020
8	Зовнішнє рецензування ВКР	До 16.11.2020	16.11.2020
10	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	23-27. 11.2020	23-27. 11.2020
11	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 01.12.2020	До 01.12.2020
12	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією до ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання «28» лютого 2020 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)
Міняйло О.І.

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми) Ладонько Л.С.

(прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняв до виконання студент Михно А.Д.

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної
роботи (проекту):

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист Ладонько Людмила Степанівна
(ПІБ, підпис, дата)

11. Висновок про випускню кваліфікаційну роботу (проект):

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студента

Михно А.Д.

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми): Ладонько
Людмила Степанівна

(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Наталія Леонідівна

(підпис, прізвище, ініціали)

«03» грудня 2020 р.

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

РЕФЕРАТ
ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
на тему:
РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РЕГІОНАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ

Студентки 2 курсу, 4 мз групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

_____

(підпис студента)

Михно
Аліни
Дмитрівни

Науковий керівник
к.е.н.
доцент

_____

(підпис керівника)

Мінняйло
Олександр
Іванович

Гарант освітньої програми
д-р. екон. наук,
доцент

_____

(підпис гаранта)

Ладонько
Людмила
Степанівна

Київ 2020

Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, 1 додатку, списку використаних джерел (62 найменування). Основний зміст роботи викладено на 54 сторінках комп'ютерного тексту. Робота містить 5 рисунків, 2 таблиці.

Метою роботи є розкриття теоретико-методичних основ та дослідження реалізації державної інформаційної політики в Україні, розробка напрямків та механізмів удосконалення державної інформаційної політики

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення таких дослідницьких завдань:

- розкрити сутність категорії «державна інформаційна політика»;
- проаналізувати нормативно-правову базу державної інформаційної політики в Україні;
- визначити ефективність реалізації державної інформаційної політики в Україні;
- проаналізувати вплив трансформації Міністерства інформаційної політики на ефективність реалізації державної інформаційної політики в Україні;
- визначити напрямки і методи удосконалення державної інформаційної політики в Україні.

Об'єктом дослідження є державна інформаційна політика України.

Предметом дослідження є теоретико-методичні підходи щодо формування та реалізації державної інформаційної політики в Україні.

Для вирішення визначених завдань, у процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: загальнонаукові методи дослідження: теоретичний аналіз та історичний метод (для розкриття поняття «державна інформаційна політика» та розгляду процесу становлення державної інформаційної політики в Україні); аналітичні методи дослідження: табличний та графічний (для подання результатів дослідження та оцінки зібраних даних). Також в роботі застосовувались методи синтезу, узагальнення, порівняння, збору та обробки інформації.

У першому розділі розкриваються сутнісні характеристики поняття «державна інформаційна політика», розглянуто становлення державної інформаційної політики в Україні.

У другому розділі здійснюється оцінювання реалізації державної інформаційної політики, зокрема нормативно-правова база державної інформаційної політики, стан розвитку стратегічних комунікацій, розвиток національного інформаційного простору та вплив трансформації Міністерства інформаційної політики на реалізацію державної інформаційної політики.

У третьому розділі запропоновано напрямки та методи удосконалення державної інформаційної політики в Україні.

Одержані результати можуть бути використані при удосконаленні державної інформаційної політики у сфері

Анотація

У випускній кваліфікаційній роботі висвітлено сутність державної інформаційної політики, хронологію розвитку інформаційної політики в Україні. Охарактеризовано завдання державної інформаційної політики, суб'єкти владних повноважень, що визначають державну інформаційну політику та здійснюють управління державними інформаційними ресурсами. Проаналізовано реалізацію державної інформаційної політики в Україні. Викладено пропозиції щодо удосконалення державної інформаційної політики в Україні.

Ключові слова: державна інформаційна політика, інформаційний простір, стратегічні комунікації, дезінформація.

Abstract

In final graduate qualification work the essence of the state information policy is explained as well as the chronology of development of the information policy in Ukraine. The tasks of the state information policy, the subjects of power, which determine the state information policy and manage the state information resources, are described. The implementation of the state information policy in Ukraine is analysed. Proposals for improving the state information policy in Ukraine are presented.

Key words: state information policy, information space, strategic communications, misinformation.

Завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Михно Аліна Дмитрівна, повідомляю, що за результатами здійснення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «Реалізація державної інформаційної політики в Україні» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія роботи ідентична з друкованою.

«23» листопада 2020 року

_____ (підпис)

Згода

Я, Михно Аліна Дмитрівна, цим засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему: “Реалізація державної інформаційної політики в Україні” несу повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування.

Цим засвідчую, що жодна частина цієї роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний депозитарій Київського національного торговельно-економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

«23» листопада 2020 року

(Михно А.Д.)

Підпис

Прізвище, ініціали

РЕЦЕНЗІЯ

на випускню кваліфікаційну роботу
на тему: «**Реалізація державної інформаційної політики України**»
студентки ОС «Магістр»
спеціальності «Публічне управління та адміністрування»
Київського національного торговельного-економічного університету
Михно Аліни Дмитрівни

Випускна кваліфікаційна робота виконана на актуальну тематику. Реалізація державної інформаційної політики в умовах гібридної війни являється вагомим складовим забезпеченням національної безпеки країни, консолідації суспільства та повернення тимчасово окупованих територій України.

В роботі проаналізовано теоретичні засади державної інформаційної політики. Викладено сутність, роль та значення державної інформаційної політики, проаналізовано її становлення та розвиток від моменту отримання Україною незалежності і до сьогодення.

Автором проаналізовано сучасний стан державної інформаційної політики, трансформацію центральних органів виконавчої влади у сфері створення та забезпечення реалізації державної інформаційної політики. Автором розглядається нормативно-правова база державної інформаційної політики, проаналізовано систему стратегічних комунікацій, забезпечення функціонування системи національного телебачення і радіомовлення та проаналізовано особливості взаємодії ЗМІ та держави у період гібридної війни.

Автором запропоновано напрями удосконалення державної інформаційної політики, зокрема щодо забезпечення інформаційної безпеки та протидії дезінформації, доповнення нормативно-правової бази у сфері інформаційних відносин та реінтеграції тимчасово окупованих територій.

Випускна кваліфікаційна робота виконана на актуальну тематику та містить практичні рекомендації. Робота відповідає основним вимогам та може бути допущеною до захисту.

Начальник управління сертифікації
типу авіаційної техніки

Сергій ГРЕЗІН

Завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Михно Аліна Дмитрівна, повідомляю, що за результатами здійснення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «Реалізація державної інформаційної політики в Україні» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія роботи ідентична з друкованою.

«23» листопада 2020 року

_____ (підпис)

Згода

Я, Михно Аліна Дмитрівна, цим засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему: “Реалізація державної інформаційної політики в Україні” несу повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування.

Цим засвідчую, що жодна частина цієї роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний депозитарій Київського національного торговельно-економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

«23» листопада 2020 року

Підпис

(Михно А.Д.)

Прізвище, ініціали

Отчет о проверке на заимствования №1

Автор: Михно Аліна Дмитрівна
Проверяющий: (alyakulakova2015@gmail.com / ID: 2509327)
Отчет предоставлен сервисом «Антиплагиат»- <http://users.antiplagiat.ru>

ИНФОРМАЦИЯ О ДОКУМЕНТЕ

№ документа: 286
Начало загрузки: 03.12.2020 11:52:30
Длительность загрузки: 00:00:01
Имя исходного файла: диплом Михно А.Д.
Реалізація державної інформаційної політики в Україні.txt
Название документа: диплом Михно А.Д.
Реалізація державної інформаційної політики в Україні
Размер текста: 89 кБ
Символов в тексте: 91003
Слов в тексте: 10561
Число предложений: 566

ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОТЧЕТЕ

Последний готовый отчет (ред.)
Начало проверки: 03.12.2020 11:52:32
Длительность проверки: 00:00:04
Корректировка от 03.12.2020 12:48:22
Комментарии: не указано
Модули поиска: Модуль поиска Интернет

ЗАИМСТВОВАНИЯ

11,66%

САМОЦИТИРОВАНИЯ

0%

ЦИТИРОВАНИЯ

0%

ОРИГИНАЛЬНОСТЬ

88,34%